

Text: Anders Dahlgren
Foto: Hedehunden, hedehund.se

JAGA IN HEDEHUND

Till den här utgåvan har vi tittat närmare på en lite mer sällsynt ras bland de nordiska spetshundarna, nämligen hedehunden. Allt om Jakt och Vapen har pratat med Kjell- Emil Nordström vars far, Konrad Nordström, starkt bidrog till rasens fortlevnad på 50-talet.

Hedehundens historia startade någon gång på 1930-talet genom en korsning mellan en gråhund från Mittådalens Sameby och en vit lapphund. Hunden, som hette Roy, parades i sin tur med en gråhundstik vilket resulterade i den första riktigt gula valpen. Den gul/beigea färgen med svarta öron och nos är idag karakteristiskt för rasen, tillsammans med en svart svanstipp. Spring, som den gula valpen hette, blev snabbt känd som en mycket duktig älghund och köptes senare av en man vid namn Holm. När gästgivare Holm sedan gick ur tiden höll rasen på att försvinna med honom, men Konrad Nordström lyckades rädda hedehunden och påbörjade ett avelsarbete för att åter bygga upp rasen. På 1960-talet var sedan rasen på gång att registreras i SKK men stoppades

då man ansåg att det inte behövdes fler älghundsraser Sverige.

När jag först får kontakt med Kjell-Emil på mobiltelefonen så hinner vi bara prata en kort stund innan samtalet bryts, mobiltäckningen räckte inte till. En stund senare ringer han upp på den fasta linjen.

– Nu går det bättre, säger han på en härligt bred dialekt.

Kjell-Emil är idag 62 år och har jagat med hedehundar sedan barnsben. Sin första hund fick han överta från sin far som hade dömt ut hunden. I Kjell-Emils ägo visade sig dock hunden fungera bra.

– Men han var speciell, säger han och skrattar till lite. Sedan dess har flera hedehundar kommit och gått i Kjell-Emils liv. I dagsläget har han en på elva år och en på ett och ett halvt år, en ny valp är också på

ingång. På gården finns även en blandning mellan finskspets och norrbottenspets, som också jagar älg, men de är jobbiga att ha tycker han.

– Det är ju som att ha två, tre ”vanliga” hundar, säger han lite klurigt.

KÖPA HEDEHUND

I och med att rasen inte är registrerad finns idag ingen möjlighet att meritera hundarna, men om man är intresserad av rasen så är Kjell-Emils råd att gå in på hedehund.se. Där finns mycket information om rasen och kontaktuppgifter till personer som kan hjälpa till med att guida dig rätt.

Som ras är hedehundarna stabila i psyket och beskrivs av Kjell-Emil som lugna, trygga hundar som fungerar bra i hemmet.

– Jag har aldrig upplevt en hedehund som har varit aggressiv eller elak mot barn eller så, nästan hellre tvärtom, att de vill leka och ha sig.

– Det är tysta och fina hundar att ha i hemmet, säger han.

När det gäller dressyren så menar Kjell-Emil att man inte bör vara för hård på dem, utan de svarar bra på dressyren och är väldigt lättlärd. I skogen målar han upp en bild av en trogen och kontaktsökande →

hund med sökturer på omkring 300 till 500 meter, med en säker återgång.

– Det är ingen sådan där hund som hänger på flera mil och är borta i flera dagar. Bär det iväg så brukar de hänga på en 30 till 45 minuter och sedan släppa och komma tillbaka förklarar han.

– Blir de ståendes och skäller in på natten utan att man kommer åt så är det bara att lämna ryggsäcken och fara hem. När man sedan kommer på morgonen så sitter de vid ryggsäcken och väntar, säger Kjell-Emil.

De är väldigt trogen den person de är präglad på, lite av en enmanshund på det sättet. Hedehunden går mycket på vind. Den tar spår också förstås men då ska de helst inte vara äldre än en till en och en halv timme säger Kjell-Emil.

Skalltäteten brukar ligga kring 60 till 65 skall i minuten för rasen, men det varierar förstås mellan individer. Kjell-Emil anser att rasen har goda ständegenskaper med som regel lugna, fina upptag. Hedehundens gula färg är också något som han lyfter fram som positivt ur säkerhetssynpunkt.

– Den gör det lätt att hålla koll på hun-

den inne på ståndet, vilket är väldigt viktigt i en skottsituation.

Under de senaste tio åren har det även börjat dyka upp allt fler hedehundar som blivit duktiga på björn, säger han. När jag frågar om det finns någon särskild sjukdoms- eller skadeproblematik inom rasen så får jag svaret att han inte känner till något sådant.

– Det är som regel friska och ganska tåliga hundar.

FÖRSTA TIDEN MED VALPEN

Kjell-Emil är noga med att socialisera valpen. Det är viktigt att den får vara med så mycket som möjligt och att man utsätter dem för olika miljöer redan från början.

– Man kan med fördel till exempel ta med valpen när man ska dra fram älg, slakta och liknande. På så sätt får man en hund som känner sig trygg i sig själv och som känner ägaren.

Han lyfter fram vikten av att ha hundarna med mycket i hemmet för att få den där så viktiga kontakten mellan hund och förare.

– Man har hunden tolv månader om året, men det är bara jaktsäsong ett par månader, så det är ju viktigt att de fungerar även som sällskapshund, säger han.

INJAGNING

Först och främst menar Kjell-Emil att det är viktigt att skogsträna unghunden ordentligt, så att den till exempel lär sig att ta sig över vattendrag och bli bekväm i skogen på ett naturligt sätt. Även konditionsträningen är förstås viktig men tänk på att inte lägga

för mycket ansträngning på unghunden allt för tidigt. Hedehunden är som regel lite senare i utvecklingen och Kjell-Emil rekommenderar att man inte släpper för tidigt på älg utan väntar tills hunden nått cirka ett och ett halvt år. I likhet med de flesta spetsar så handlar injagningen främst om att försöka styra hunden till att komma i kontakt med det vilt man avser jaga med dem, snarare än någon speciell träning. Man bör förstås försöka ge hunden bästa förutsättningar för att hitta älg, så att tänka på att gå rätt i vind och försöka rikta in sig på områden där man av erfarenhet vet att det brukar stå älg är grundläggande för injagningen.

– Det bästa är ju om hunden får lära sig själv, men man kan också släppa unghunden tillsammans med en mer rutinerad hund om det behövs för att få igång den, säger Kjell-Emil.

Sedan anser han att det är viktigt att lyckas skjuta för hunden i ett tidigt skede. Han menar att det en sådan gång är det mindre viktigt med hundens jobb. Här gäller det främst att få prägling på viltet, finliret kan komma senare. ■

TIPS!

- Lagg ner mycket jobb på att få valpen präglad på dig.
- Se till att hunden får mycket skogsvana som ung.
- Försök skjuta för unghunden i ett tidigt skede.

INFO!

KJELL-EMIL NORDSTRÖM.

Ålder: 62 år.

Bor: Två mil norr om Hede.

Hundar: I dagsläget två Hedehundar (en tredje på ingång) och en korsning finsk-/norbottenspets.